

Scénář k rozhlasové reportáži – Základní škola Česká Třebová, Nádražní ulice

Pamětník: 0:23-0:45 (0:23-0:45 původní celý rozhovor)

„ Dobrý den. Děkuju za pozvání. Rád zodpovím Vaše otázky. Jmenuji se Oldřich Gregar. Narodil jsme se 3. 7.1939. Ač Třebovák, tak jsem se narodil v Litomyšli v porodnici. No, a jinak celý život žiju tady V České Třebové.“

Kryštof 1: 0:26-0:29 Jeho první dětské vzpomínky jsou na konec války.

Pamětník: 0:29-1:38 (3:30-4:42)

„No, blížil se konec války. Bydleli jsme Na farářství, kde byla jenom „stará Červenka“ – samozřejmě kasárenský objekt. Objekt gymnázia už za mobilizace česko-slovenské armády v roce 1938 byl považován jako lazaret. Na střeších byly namalovaný obrovské bílé čtverce s červeným křížem. Takže samozřejmě Němci toho využili a byl tam také obrovský lazaret. Pokud byla škola, ve které se učíte a sedíme, tak na Nádražce samozřejmě vojenská škola nebo sloužila pro vojáky. Byla tady kasárna. A ještě tady nad kinem je také školní budova, to byla zase holčičí. Taky všechno byla kasárna. Takže školy musely se vyučovat po hospodách a po všech možných prostorách, jak to jenom šlo.“

Kryštof1: 1:38-1:48 „S útrapami války samotné se setkal přímo v rodině, kdy jeho otec – strojevedoucí byl postřelen německými vojáky, jenž zaútočili na vlak, který řídil.“

Pamětník: 1:48-2:02 (9:04-9:17) „ No lokomotiva najela na nálož z pancéřové pěsti. Vykolejila. Táta byl raněnej na hlavě a dostal kulometnou dávku do nohou.“

Kryštof 1: 2:02-2:10 „Tento smutný příběh měl šťastný konce. Jeho otec i přes veškerá zranění přežil a jako vzpomínka jim doma zůstala prostřelená otcova pracovní taška.

Kryštof1: 2:02-2:15 " **Dalším zlomovým obdobím byl rok 1968.**"

Pamětník: 2:21-3:38 (34:22-35:44)

"To byl šok. Když si vzpomenu, že třeba na zdi u katolického kostela byl nápis na zdi: Věřili jsme, nalítli jsme". Tak to je pravda. Tohleto od našich bratrů nejméně, to ale samozřejmě nikdo nečekal. No, jak jsem to prožívali?. Bylo mi 29 roků, měli jsme 2 děti. Bydlel jsem Na trávniku. Do ložnice jsem měl francouzské okno. A někdo zvonil v noci. Tak jsme všichni vylezli ven. V nočních košilích, v pyžamech apod. No a co se děje? Šlo se do práce, ale nepracovalo se. Byla to hrůza. Poslouchal se rozhlas, sledovala se televize. Díky těmto sdělovacím prostředkům, to není jenom můj názor, díky těmto sdělovacím prostředkům – teď se říká médiím, abych byl v obraze, tak nedošlo k výraznějším ztrátám na životech. Tady hlavně bylo slyšet z rozhlasu hradecký rozhlas po drátě.“

Kryštof1: 3:38 - 3:47 " Městem Česká Třebová projížděl také konvoj okupačních vojsk. Pan Gregar se s nimi osobně setkal a byla to pro něho velká událost i velké překvapení."

Pamětník: 3:47-4:45 " (37:24 - 38:19) "Poláci. Samozřejmě dostali se, dostali se do Třebové. No takže diskuze, pozor nebyly to tanky. Byly to obrněný transportéry anormální nákladní auta s pěchotou. Takže dostali jsme se s nimi, s nimi do řeči. Diskutovalo se. ti vojáci, ti byli vyděšeni, ti nevylezali ven. Byli venku důstojníci. A jeden vytáhl pistoli. Vytáhl zásobník. A ten byl prázdný. Nevím, jestli měli prázdné zásobníky i ti vojáci na autech, případně jestli měly prázdný zásobníky kulometry v obrněnejch transportérech. nevím. No ale poláci, Poláci projeli a ve Třebové, ve Třebové po stránce okupace nebo něco takového. Byl relativní, relativní klid"

Kryštof 1: 4:45 - 4:57 " Pan Gregar se stejně jako ostatní pracovníci Československých drah snažil vyjádřit nesouhlas s režimem. Přeposláním tajných zpráva nebo i jinými způsoby. S režimem a celkovou situací.

Pamětník: 4:58- 6:04 (38:20-38:56) „ Ale přišla doba, vrátím se na každé lokomotivě musela být rudá hvězda. Pokud byla nějak poničená a nebo nebyla tam, tak podle předpisů byla lokomotiva neschopná. A myslím, že to bylo z 23. na 24. srpna, v Český Třebov v lokomotivním depu zmizely ze všech lokomotiv hvězdy a chlapi tam přestříkali přes šablonu československý lvy. Byl to povznášející, povznášející pocit. Zastávám názor, že v tehdejší době, kdy bylo republiky otevřen, že se národ opravdu stmelil. Žel nevydrželo to zase tak moc dlouho, objevili se tady u nás lidi, kteří doslova, doslova dá se říct zrazovali."

Kryštof 1: 6:07-6:13 " **Za svůj dlouhý život prožil pan Gregar různé režimy a zážitky, se kterými se s námi ochotně podělil.**"

„ My bychom Vám chtěli na závěr poděkovat, že jste byl ochotný se s námi podělit o Vaše přímé zážitky a prožité události. Děkujeme“

Pamětník: 6:13 -6:38 (49:17 - 49:45)

„ No, děkuji mockrát a jsem rád, že ty svoje vzpomínky, už letitý vzpomínky a hlavně vzpomínky na klučičí léta, že jsme se s Vámi mohl podělit. A že třeba i vy se podělíte s někým jiným. Já Vám mockrát děkuji za pozvání. Děkuju, děkuju. Hezký den.

Vypracoval: Kryštof Kazda

Komentáře: Kryštof Kazda